

Cumün da Val Müstair

Reglamaint pel mantegnimaint da las vias champestras e da god e da las ouvras da megliaziun

(exceptuà ils indrizs da sprinzlar)

Cuntgnü

- I. Disposiziuns generalas
- II. Mantegnimaint dals edifizis ed implants
- III. Finanziaziun
- IV. Disposiziuns finalas

Reglamaint pel mantegnimaint da las vias champestras e da god e da las ouvras da meglioraziun

(sainza ils indrizs da sprinzlar)

I. Disposiziuns generalas

Art. 1 Princip e portaders

Tuot ils edifizis ed implants cha la Società da meglioraziun Val Müstair (SMVM) ha fabrichà cun mezs publics e chi sun gnüts transferits cun ün contrat da cessiun in proprietà dal cumün da Val Müstair (CDVM), han da gnir mantgnüts in möd cumpetent e lur funcziunamaint sto esser garanti (art. 34 da la ledscha chantunala da meglioraziun).

In connex cul contrat da cessiun s'oblaja il CDVM d'applicar la seguainta regulaziun pel mantegnimaint.

II. Mantegnimaint dals edifizis ed implants

Art. 2 Edifizis ed implants

l'appendix pro quist reglamaint es üna glista cun las ouvras singulas. Ellas as laschan disferenzchar in princip in:

- vias champestras e da god
- deviazziuns d'aua e drenaschas
- indrizs per retegner la glera e progets da revitalisaziun
- deposit da gran

(il mantegnimaint dals indrizs da sprinzlar vain reglà in ün reglamaint separà)

Quists edifizis ed implants sun descritti in ün plan da survista sco eir aint ils plans d'execuziun respectivs chi sun depositats pro l'uffizi da fabrica dal cumün.

Art. 3 Vias champestras e da god

Per pudair garantir il mantegnimaint cumpetent da las vias champestras ed evitar dons, esa d'observar il seguaint:

- Lung las vias champestras esa da far las saivs uschè chi nu resultan ingüns dons vi da las scarpadas e vi da las vias champestras. Sün las surfatschas e süls urs da las vias champestras nu daschan gnir fattas saivs e cun arar lung las vias champestras esa da resguardar üna distanza d'ün meter. Tuot las scarpadas lung las vias champestras han da gnir cultivadas gratuitamaing dal cunfinant (sgiar, tagliar fruschers e roms eui.). Sül territori dal pasch e da las alps es pussibla la libra pasculaziun.
- Insuos-chamaints considerabels dal vial (pischatsch, grascha, restanzas da fain, terra eui.) esa d'evitar. Il CDVM fa far las lavuors da nettiar a cuost dal chaschunader, quai scha quel nu fa svesch las lavuors da nettiar.
- La rumida da naiv sün las vias champestras bsögna ün permiss dal CDVM.

- d) Vias asfaltadas nu das-chan gnir dovradas da veiculs a tschintun da fier. Medemmamaing proibi esa da strar laina sün las vias da meglioraziun. Ultra da quai esa d'observar la signalisaziun da las vias e da respettar eventualas limitaziuns dal pais. Adövers extraordinaris da las vias bsögnan ün permiss.

Art. 4 Deviazziuns d'aua e drenaschas

Ils proprietaris da terrain respectiv han da tegner liber ils tumbins. Ultra da quai vain procurà il mantegnimaint dal CDVM, quai cun resalv cha'ls cuosts pon gnir adössats a terzs tenor l'art. 8 ss. Müdamaints vi dals implants sco eir la retratta d'aua e la colliaziun per l'aua bsögnan ün permiss.

Art. 5 Indrizz per retegner la glera e progets da revitalisaziun

Per garantir il mantegnimaint cumpetent dals indrizz per retegner la glera e da las auas publicas e per evitar dons, esa d'observar il seguaint:

- a) Masüras sün l'areal public pon gnir realisadas be tenor curvegna cul CDVM.
- b) Las basas legalas dal chantun Grischun esa da respettar.

Art.6 Deposit da gran

Il deposit da gran chi consista da l'indriz da süantar, dals silos, dal remuorch equipà per transports agriculs sco eir da divers accessoris vain manà e mantgnü dad organs dal cumün, quai cun resalv cha'ls cuosts pon gnir adössats a terzs tenor l'art. 10 ss.

Art. 7 Oblig d'agir cun premura

Ils proprietaris e cultivatuors sun obliats d'evitar dons vi dad edifizis ed implants. Defets constatats esa d'annunzchar immediatamaing a l'uffizi da fabrica dal CDVM. Dons chi resultan pervi da surpassamaints da quistas prescripziuns o pervi da la cultivaziun na inandretta, vegnan miss in quint directamaing al chaschunader.

Art. 8 Disposiziun e survaglianza

La suprastanza dal CDVM es cumpetenta da:

- disponer las lavuors da reparatura e mantegnimaint;
- survagliar la realisaziun da las lavuors surmanzunadas.

III. Finanziaziun

Art. 9 Princip

Cun surtour las ouvras da meglioraziun dadaint la zona da fabrica surpiglia il CDVM per regla eir ils cuosts per lur mantegnimaint. Il mantegnimaint e la controlla da tuot ils indrizz per retegner la glera e da tuot las auas publicas fa il CDVM. Per la confanziaziun dals cuosts curraints e periodics pel mantegnimaint dals edifizis ed implants dadour la zona da fabrica inchascha il CDVM, in basa al contrat da cessiun, dals proprietaris da terrain üna taxa da mantegnimaint.

Art. 10 Consideraziun dals interess

La part dals cuosts, chi ha da gnir pajada cun üna taxa da mantegnimaint dals proprietaris da terrain, importa in basa ad üna consideraziun unica dals interess e da l'adöver per implants da vias dadour la zona da fabrica:

- per utilisaders da las alps 21.0 %
- per la silvicultura 39.6 %
- per l'agricultura 16.8 %
- pel cumün (repars, chasas da vacanzas, prümarians, chamonnas eui.) 22.7 %

Per drenaschas ed ulteriurs implants han ils proprietaris da terrain privats da surtour tuot ils cuosts da mantegnimaint.

Ils cuosts da mantegnimaint annuals in media vegnan eruits a man da calculaziuns.

Art. 11 Clav da scumpart dals cuosts / taxa da mantegnimaint

Il total da la part vi dals cuosts da mantegnimaint cha'ls proprietaris da terrain han da surtour vain scumparti süls singuls proprietaris da terrain adüna per la mità tenor surfatscha e puncts da bonitaziun.

La taxa minimala importa fr. 50.00 per proprietari da terrain.

Per chasas da vacanzas, prümarians e chamonnas chi nu servan exclusivamaing a l'agricultura, vain miss in quint üna taxa pauschala da fr. 150.00.

Per adövers extraordinaris po la suprastanza dal CDVM decider üna taxa pauschala.

Art. 12 Scadenza

La taxa da mantegnimaint scada adüna sün la fin d'ün on chalendari e sto gnir pajada, analog a las ulteriuras taxas generalas, infra 30 dis. Schi succeda ün trapass, lura ha l'oblig da pajar quel proprietari da terrain chi d'eira al mumaint da la facturaziun in possess da la parcella. In cas dal pajamaint retardà vain miss in quint ün fit da retard ill'otezza da la tariffa chantunala chi'd es actualmaing valabla.

Art. 13 Finanziaziun speciala

Las taxas da mantegnimaint annualas chi sun gnüdas inchaschadas vegnan attribuidas ad üna finanziaziun speciala.

A la finanziaziun speciala vegnan indebitats annualmaing ils cuosts da mantegnimaint chi resultan efectivamaing tenor l'art. 10, quai cun üna cumpensaziun interna.

Il saldo da la finanziaziun speciala vain transportà annualmaing sün ün conto correspondent dal quint da facultà.

IV. Disposiziuns finalas

Art. 14 Disposiziuns penelas

In cas da cuntrafacziuns a quist reglamaint, a las disposiziuns executivas o a directivas dals organs cumpetents po il culpabel gnir chastià dal cussagl cumünal cun üna multa da fin a fr. 1'000.00 o in cas da recidiva fin a fr. 5'000.00.

Ultra da quai restan resalvadas tuot las pretaisas da dret civil cunter il culpabel.

Art. 15 Entrada in vigur

Il reglamaint aintra in vigur retroactiva süls 01-01-2012. El abolischa tuot las cunvegns, ils reglamaints e las decisiuns chi stan in cuntradicziun cul reglamaint preschaint.

La taxa vain missa in quint la prüma jada per l'on 2012 cun scadenza sün la fin da gün.

Approvà da la radunanza cumünala als 26-04-2012 sco part integranta dal contrat da cessiun.

Cumün da Val Müstair,

Il president, Arno Lamprecht

Il chanzlist, Not Manatschal

Commentar pro'l reglamaint pel mantegnimaint da las vias champestras e da god e da las ouvras da meglioraziun

Art. 1 (Princip e portaders)

L'oblig da mantegnimaint es manzunà il art. 34 da la ledscha chantunala da meglioraziun (LMeglioraziun) e tuna:

„Ils implants cumünaivels han da gnir mantgnüts dals partecipants in möd cumpetent. Terzs pon gnir obliats analog a l'art. 33 al. 2 e 3 da prestar contribuziuns.

Scha'l mantegnimaint cumpetent vain ignorà, lura po la regenza disponer las masüras da cumpensaziun necessarias a quint dals portaders.

Il mantegnimaint dess gnir surtut per regla dal cumün davo la finischun da las ouvras da meglioraziun. Scha'ls implants da vias servan al trafic general, lura es il cumün oblià da surtour ils implants e lur mantegnimaint. La cessiun al cumün succeda sainza indemnizaziun.

Il reglamaint preschaint sta in stret connex cun l'acceptaziun da las ouvras da meglioraziun tras il cumün da Val Müstair (CDVM). El dispuona per quai da las premissas organisatoricas e da gestiun necessarias.

Tenor la ledscha nu füss il CDVM oblià da surtour tuot las ouvras. L'art. 34 al. 3 LMeglioraziun prescriba be cha'ls "implants chi servan al trafic general" hajan da gnir surtuts. Scha' il CDVM as decida però per motivs organisatorics e da gestiun da surtour tuot las ouvras, lura esa indichà da far pro l'act d'acceptaziun la resalva d'üna confinanziazion parziala dals cuosts da mantegnimaint tras ils proprietaris da terrain. In quist cas nu's tratta quai da la finanziaziun da la rait da vias chi serva al trafic general, dimpersè da la confinanziazion dal mantegnimaint da quels edificis ed implants ch'el nu vess stuvü surtour (parts lateralas da vias, deposit da gran, indrizs da sprinzelar e drenaschas).

La regulaziun da finanziaziun tenor quist reglamaint fuorma perquai üna part integranta da l'act d'acceptaziun.

Art. 2 (Edifizis ed implants)

Il appendix vegnan manzunadas las singulas ouvras tabellaricamaing tenor fracziuns. La survista ha fat il büro d'indschegnars da la società da meglioraziun. Il plan da survista, cumprais ils singuls plans executivs, sun depositats pro l'Uffizi da fabrica dal CDVM. El es respunsabel per l'emissiun e la controlla (register) da quista documainta. Cun quista regulaziun vain garanti cha'ls plans sun avantman cumplettamaing eir amo in 20 ons.

Art. 3 fin art. 8 (Oblig d'agir cun premura, ordinaziun e survaglianza)

Il's **art. 4 fin 6** vegnan indichadas, tuot tenor las gruppas da l'oget, regulaziuns praticas pel mantegnimaint da las ouvras. Ultra da quai vain fat attent a la "repartiziun da la lavur" tanter CDVM ed ils proprietaris da terrain resp. ils cultivatuors.

Il's **art. 5** vegna fat attent a la cumpetenza dal cumün per la controlla ed il mantegnimaint da las auas publicas sco per las masüras da fabrica existentas. Las surfatschas revitalisadas lung il Rom illa fracziun da Fuldera sun surfatschas da cumpensaziun per chavridas realisadas da la meglioraziun generala VM e da l'Uffizi da construcziun bassa dal Grischun. Quistas surfatschas sun areal da god; i valan las disposiziuns surordinadas dal dret forestal. Per masüras da mantegnimaint e

lavuors da chüra valan ils seguaints princips:

- Davo auazuns vegnan controllats ils indrizs per retegner la glera, ils fabricats e las rivas da las auas publicas ed iniziadas eventualas masüras necessarias in cunvegna culs uffizis cumpetents.
- La populaziun forestala lung las auas vain chürada dal servezzan forestal dal cumün tenor ils princips da la chüra da biodiversità e da la sgürezza da boudas.
- In vicinanza da tragets revitalisats da l'aua dal Rom vegnan installats in lös adattats profils transversals per controllar in möd simpel il stadi dal let da l'aua. In cas da müdadas considerablas, specialmaing scha'l sistem da drenascha as rechatta dürabelmaing suot aua, decida il cumün davo avair consultà als paur, als organs da pes-cha e forestals davart las masüras chi sun da tour.

l'i **art. 7** vegna fat attent explicitamaing al princip d'evitar dons. Chi chi chaschuna dons, es respunsabel per quels tenor il princip da chaschunader.

Tenor l'**art. 8** ordinescha la suprastanza cumünala las lavuors da reparatura e mantegnimaint da las ouvras da meglioraziun. Per la realisaziun sun cumpetentas las gestiuns cumünalas. Cun quista organisaziun da gestiun pudarà probabelmaing gnir garanti il mantegnimaint il plü bain.

Art. 9 (Princip da la finanziaziun)

Il reglamaint disferenzchescha tanter ouvras da meglioraziun dadaint la zona da fabrica e talas dadour la zona da fabrica. Pel mantegnimaint da las ouvras dadaint la zona da fabrica van ils cuosts pel mantegnimaint 100% a quint da las finanzas generalas dal cumün. Ils cuosts as laschan separar a man dals rapports da lavur eir tenor gestiuns (p.ex. deposit da gran).

Per argumantar üna "interessenza privata" pro la finanziaziun dal mantegnimaint da las ouvras dadour la zona da fabrica vain fat attent in quist lö al commentar pro l'art. 1.

Art. 10 (Consideraziun dals interess)

Il büro d'indschegnars ha fat, insembel culs respunsabels da la società da meglioraziun, üna glista da tuot las ouvras tenor fracziuns, on da fabrica ed expensas d'investiziuns (appendix).

In ün ulteriur pass han stuvü gnir considerats per ouvra singula il profit ed ils interess da la publicità e dals proprietaris da terrain e quantifichats in pertschients. Id es da far attent cha tuot ils avantags pussibels da la generalità vegnan cuverts cun l'interessenza publica, sco p.ex. silvicultura, fats da las alps e dals pas-chs, turissem, cunadöver da la cumünanza dal cumün eui.

Cun sommar ils resultats da las consideraziuns per ouvra singula resulta üna proporziun generala. Las calculaziuns han muossà chi's laschan argumantar pels implants da las vias üna part da mantegnimaint da 39.6% per la silvicultura, da 21.0% pels ütilsaders da las alps, da 16.8% per l'agricultura e da 22.7% per la comunità. Pels ulteriurs implants sco drenaschas, silo da gran eui. han da surtour ils cuosts da mantegnimaint cumplettamaing ils proprietaris da terrain resp. ils ütilsaders.

Ils cuosts cha'ls ütilsaders da las alps han da surtour vegnan scumpartits da la suprastanza cumünala sün las singulas corporaziuns d'alp e finanziaats cun parts da la taxa da pasculaziun. L'otezza da quistas parts vain eir fixada da la suprastanza cumünala.

Lura sun gnüts calculats ils probabels cuosts da mantegnimaint annuals in media per mincha ouvra. Per far quai s'ha basà il büro d'indschegnars sün datas d'esperienza. Per fixar ils cuosts da mantegnimaint ha stuvü gnir resguardà tanter oter eir co cha la surtratta da las vias es o schi sto gnir traversà terrain da boudas.

Perquai cha'ls cuosts da mantegniment d'ün'ouvra nu resultan linearmaing esa nüzzaivel da tour sco basa üna regulaziun da finanziaziun chi vain calculada cun valuors in media. La determinaziun calculatorica dals cuosts da mantegniment permetta tant al CDVM sco eir als proprietaris da terrain da's far adura ün'idea objectiva davart la greivezza spettada.

Art. 11 (Clav da scumpart dals cuosts / taxa da mantegniment)

In basa a la separaziun dals interess e dals cuosts da mantegniment annuals eruits calculatoricmaing resulta ün import chi ha da gnir miss in quint annualmaing als proprietaris da terrain in fuorma d'üna taxa da mantegniment. La taxa da mantegniment vain calculada adüna per la mità tenor la surfatscha e puncts da bonitaziun. Cun quai a's tegna vi d'üna clav chi's basa sün criteris fingià existents. Las indicaziuns "surfatscha" e "puncts da bonitaziun" sun cuntschaintas e sun avantman pro l'uffizi da fabrica in fuorma da tabellas. Ellas pon gnir müdadas sainza problems eir in cas d'ün müdamaint dals proprietaris da terrain pro parcelas singulas pervi d'ün trapass.

Id es previs üna taxa minimala da fr. 50.00. Quai es necessari specialmaing eir per motivs finanzials. Ils cuosts d'elavuraziun, material e spediziun dals quints da taxas nu stessan esser plü ots co las taxas effectivas. Lura vain miss in quint per chasas da vacanzas e prümars, chi nu servan cumplettamaing a l'agricultura, üna taxa da fr. 150.00. Quai es necessari specialmaing perquai cha tscherts ogets han be pac terrain o insomma ingün (müdada da zona da la parcella/nouv dret fundiari) e cha tscherts proprietaris nu vessan da pajar praticamaing ingüna taxa adonta dal grond nüz vi da las ouvras da meglioraziun in basa als puncts da bonitaziun o da la surfatscha.

Art. 12 (Scadenza)

Il secretariat dal CDVM metta in quint üna vouta l'on quista taxa, eir per motivs pratics, insembel cun las ulteriuras taxas generalas. La taxa da mantegniment scada uschè eir sün la fin da l'on chalendar. La prüma vouta vain miss in quint la taxa per l'on 2012 d'ürant il 2. quartal. Il termin da pajamaint importa 90 dis sco per las taxas generalas ed impostas.

Art. 13 (Finanziaziun speciala/trattamaint illa contabilità)

Qua cha las taxas da mantegniment sun liadas per ün tschert intent, as lascha güstifichar da manar üna finanziaziun speciala i'l sen dal nouv model da contabilità. Quista cumpruva separada da las taxas da mantegniment as lascha argumantar eir cun quai, cha'ls cuosts da mantegniment resultants effectivs nu correspuondan a l'entrada da las taxas eruidas calculatoricmaing. In basa a la "fuormaziun da reservas" cun üna finanziaziun speciala stess quai esser pussibel da cumpensar eir cuosts chi resultan plü tard per ün mantegniment plü intensiv (p.ex. renovaziuns da surtratta e reparaturas da dons da strasora). Id es perquai güstifichabel, scha quistas "entradas supplementaras" vegnan attribuidas ad üna finanziaziun speciala.

La finanziaziun speciala garantischa eir formalmaing l'adöver lià per ün tschert intent da las taxas da mantegniment chi saran in üna fasa da cumanzamaint plü otas co ils cuosts pel mantegniment effectiv. La part prestada dals proprietaris da terrain es eir adüna visibla e cumprovada i'l quint dal CDVM. Per satisfar a las prescripziuns da quist reglamaint esa da drivir contos separats illa contabilità dal CDVM.

Art. 15 (Disposiziuns finalas / Entrada in vigor)

I'l decuors da l'on 2012 surdarà la Società da meglioraziun sias ouvras al CDVM. Quai succeda in connex cun ün contrat da consegna. Üna part da quist contrat sarà eir il reglamaint da mantegniment qua preschaint. La radunanza cumünala dal CDVM pudarà lura decider la prümavaira 2012 davart il contrat da consegna.